

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Matkailun koulutusohjelma

Helena Mutanen

Tapahtumat EuroVelo 13 -reitien varrelta pyöräilijöiden tietoon

Opinnäytetyö
Kesäkuu 2016

OPINNÄYTETYÖ
Kesäkuu 2016
Matkailun koulutus

Sirkkalantie 12 A
80100 Joensuu

013 260600

Tekijä
Helena Mutanen

Nimike
Tapahtumat EuroVelo 13 -reitillä varrella pyöräilijöiden tietoon

Toimeksiantaja
Raija Ruusunen, Karelia ammattikorkeakoulu/EuroVelo 13 -hanke

Tiivistelmä

Opinnäytetyön tavoitteena oli kartoittaa tapahtumia EuroVelo 13 -reitillä Suomen osuuden varrella. EuroVelo 13 -reitti on Iron Curtain trail -reitti, joka kulkee 20 eri maan halki, joista 15 sijaitsee Euroopassa. Tarkoituksena oli kartoittaa tapahtumia, jotka kiinnostavat pyörämatkailijoita. Kiinnostavat tapahtumat kartoitettiin pyörämatkailijan profiloinnin avulla.

Opinnäytetyö on toiminnallinen ja se koostuu työn teoriaosuudesta, työn raportoinnista sekä tuloksen esittelystä. Työn tuloksena muodostui neljä erilaista näkemystä siihen, kuinka tapahtumia saataisiin kansainvälisten pyörämatkailijoiden tietoon. Tapahtumien mahdollisista ylläpitäjistä listasin sekä hyvät- että huonot puolet.

Tällä hetkellä vain harvasta tapahtumasta löytyy valmiiksi englanninkielisiä verkkosivuja. Siksi olisi tärkeää saada tapahtumista tietoa kansainvälisille pyörämatkailijoille, jotta heidän lomalleen saataisiin lisäarvoa sekä matkailijoiden määrä Suomessa lisääntyisi.

Kieli
suomi

Sivuja 32

Asiasanat

EuroVelo 13, pyörämatkailu, tapahtumamatkailu, kulttuurimatkailu

THESIS
June 2016
Degree Programme in Tourism

Sirkkalantie 12 A
FI 80100 JOENSUU
FINLAND
013 260600

Author
Helena Mutanen

Title
Information about Events along Route EuroVelo 13 to Cyclists

Commissioned by
Raija Ruusunen, EuroVelo 13

Abstract

The goal of this thesis was to survey Finnish events along the Route EuroVelo 13. Route EuroVelo 13 is an Iron Curtain trail route which passes through 20 different countries and 15 of them are European countries. The purpose was to survey events which might interest bike travelers. Interesting events were surveyed by profiling the bike travelers.

This thesis is functional and it consists of three parts: theoretical and reporting parts of the work and showing the results. The result of this work comprises four different points of views to a question how to get information about local events for international bike travelers. Both pros and cons of those administrators of events were studied.

At this moment there are only a few English websites of events (along the route). Therefore, it would be crucial to get information about events for international bike travelers so they would get added value for their travel, and the number of travelers in Finland would increase.

Language
Finnish

Pages 32

Keywords
EuroVelo 13, bike tourism, events tourism, cultural tourism

Sisältö

Tiivistelmä

Abstract

1	Johdanto	5
2	Opinnäytetyön lähtökohdat	6
2.1	Opinnäytetyön tausta ja toimeksiantaja	6
2.2	Viitekehys	6
3	Pyörämatkailu	9
4	Kulttuuri- ja tapahtumamatkailu.....	11
5	Pyörämatkailu Euroopassa ja Suomessa	14
6	Pyörämatkailijan profilointi	16
7	Opinnäytetyön tarve, tarkoitus ja tavoite	18
8	Opinnäytetyön käytännön toteutus.....	20
8.1	Prosessikuvaus.....	20
8.2	Tapahtumat EuroVelo13 -reitin varrella	22
8.3	Tapahtymien ylläpitäjä	24
9	Lopuksi	28
9.1	Työn luotettavuus ja eettisyys.....	28
9.2	Pohdinta.....	29
	Lähteet.....	31

1 Johdanto

Suomi nähdään hyvin luontorikkaana maana, mikä tekeekin Suomesta varsin houkuttelevan kohteen pyörämatkailijoille. Pyöräily on ekologinen matkailumuoto, jonka suosio kasvaa koko ajan vihreän ajattelun ja tietoisuuden kasvamisen myötä. Pyörämatkailijat haluavat päästä osaksi suomalaista kulttuuria, tutustua suomalaiseen elämäntapaan, maistaa paikallista ruokaa sekä tutustua suomalaisuuteen. Yleensä pyörämatkailijan pääaktiviteetti reissullaan on pyöräily, mutta monesti siihen liitetään erilaisia oheistuotteita, kuten tapahtuma- ja kulttuurimatkailua.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa EuroVelo 13 -reitin varrella olevia tapahtumia Suomen osuudelta. Tapahtumien valinnan Suomen osuudelta tein pyörämatkailijan profiloinnin avulla. Tapahtumien mainostaminen on vähäistä alueilla, joten opinnäytetyön tarkoituksena oli etsiä ratkaisua siihen, kuinka erilaiset tapahtumat saataisiin pyörämatkailijoiden tietoon.

Pyörämatkailijoiden on tällä hetkellä vaikea löytää tietoa paikallisista tapahtumista. Haaste lisääntyy varsinkin ulkomaalaisten pyörämatkailijoiden kohdalla. Suurimmat tapahtumat, jo valmiiksi maailmalla tunnettavuutta saavuttaneet tapahtumat, kuten Savonlinnan oopperajuhlat sekä Sodankylän elokuvafestivaalit ovat ulkomaalaistenkin helppoja löytää. Paikalliset, pienemmät tapahtumat saattavat jäädä löytämättä ja tiedostamatta.

Markus Heikkilä (2015) on kirjoittanut Helsingin Sanomiin artikkelin, jossa kerrotaan European Cyclists' Federation tekemän tutkimuksen tuloksia Euroopan parhaimmista pyöräilymaista. Suomi sijoittui pyörämatkailumaana neljänneksi, parhaimpana tuli Tanska, toisena Hollanti ja kolmantena oli naapurimaamme Ruotsi. ECF:n tutkimuksessa maat on pisteytetty viiden eri kriteerin mukaisesti: polkupyörän käyttäminen kulkuvälineenä, turvallisuus, pyörämatkailu, polkupyöräteollisuus sekä pyöräilyorganisaatiot.

2 Opinnäytetyön lähtökohdat

2.1 Opinnäytetyön tausta ja toimeksiantaja

Opinnäytetyön aiheen sain opettajaltani Raija Ruususelta. Opinnäytetyöni tein EuroVelo 13 -hankkeeseen liittyen. Pyörämatkailureitin Suomen osuuden kehittämisestä vastaavat Karelia-ammattikorkeakoulun hankkeet, joita se hallinnoi. EuroVelot ovat Euroopan pyöräilyliiton (European Cyclists' Federation) hallinnoima pyörämatkailuun keskittynyt organisaatio. European Cyclists' Federation (ECF) on perustettu 1983 ja siihen kuuluu nykyään 67 jäsenorganisaatiota, jotka edustavat lähes 40 eri maassa. ECF:n tavoitteena on tuoda pyörämatkailua kaikkien tietoon niin Euroopassa kuin muuallakin maailmassa. EuroVelo projektin tavoitteena on luoda standardit reiteille ja tehdä Euroopan laajuinen pyöräilyverkosto. (EuroVelo 2015.)

EuroVelo reittejä on yhteensä 14 kappaletta, joiden yhteispituus on noin 70 000 kilometriä. EuroVelo reitit kulkevat nimensä mukaisesti Euroopassa. Suomessa kulkee kolme eri EuroVelo reittiä. EuroVelo 10 menee Vaalimaan rajalta Kuninkaantietä pitkin Helsingistä Turkuun. Reitti jatkuu Turusta länttä pitkin kohti Torniota. EuroVelo 11 kulkee Helsingistä Jyväskylään ja jatkuu sieltä kohti Kuopiota ja sieltä Kajaaniin päin. Kajaanista EuroVelo 11 kulkee Oulua kohti Rovaniemelle, Ivaloon sekä sieltä Karigasniemeen. Opinnäytetyössä keskityn EuroVelo 13 reittiin, joka kulkee Suomen osuudelta Näämöstä Vironlahteen. (Visit Finland 2015.)

2.2 Viitekehys

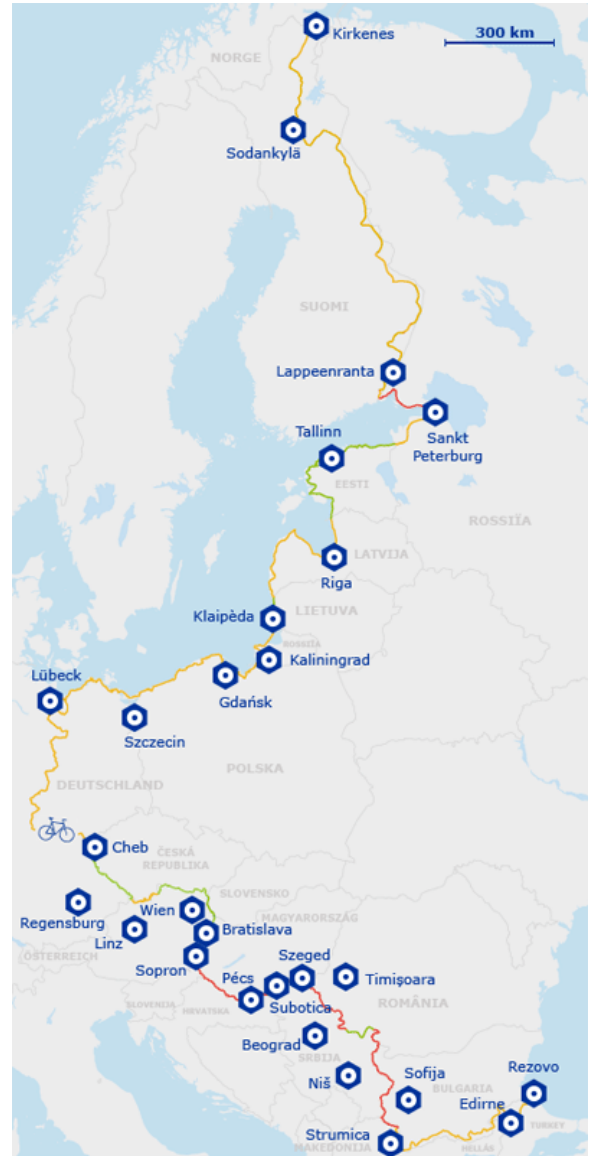
Iron Curtain Trail, Rautaesirippu reitillä on Suomessa sen pisin yksittäinen osuus samassa maassa. Lähes puolivuosisataa Eurooppa oli jaettu kahteen osaan "Itä ja Länsi" rautaesiripun avulla. 10 400 kilometriä pitkä reitti kulkee 20 maan kautta, joista 14 on EU:n alueella. Reitin varrella on 14 Unescon nähtä-

vyyskohdetta sekä kolme merta. EuroVelo 13 -reitillä varrella pyörämatkailija pääsee tutustumaan ja kokemaan tärkeimmät historialliset kohteet tuolta ajalta. (Eurovelo13 2015.)

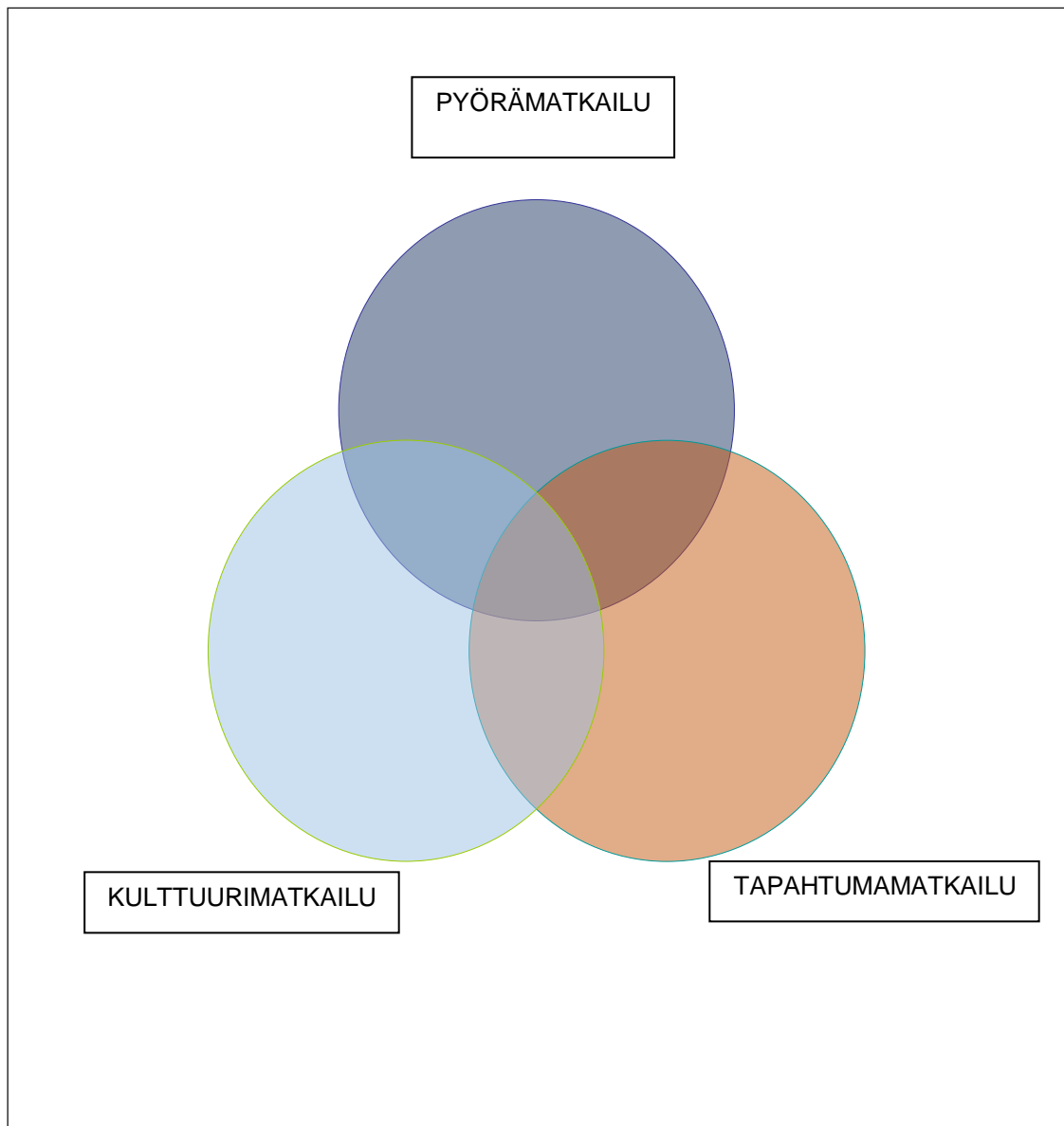
Kuvassa 1 nähdään Suomessa oleva EuroVelo 13 osuus. Matka kulkee Näätämöstä Norjan ja Suomen rajalta aina alas Vironlahteen saakka. Suomessa kulttuuri on liitetty kovasti uskontoon. Suomessa EuroVelo 13:ta ei poljeta ainoastaan kesäisin, vaan samaa reittiä pystyy polkemaan myös talvella oikeilla varusteilla.

Opinnäytetyön viitekehiksenä toimivat pyörämatkailu, tapahtumamatkailu sekä kulttuurimatkailu. Kuten Kuvio 1 seuraavalla sivulla esittää pyörä-, tapahtuma- sekä kulttuurimatkailu ovat linkittyneinä toisiinsa. Pyörämatkailijoille pyöräily on ensisijainen aktiviteetti, mutta he haluavat samalla tutustua alueen tapahtumiin sekä kulttuuriin (Pasanen & Hakola 2009).

Kulttuurimatkailussa halutaan tutustua paikalliseen kulttuuriin ja saada elämyksiä. Kulttuurimatkailun perustana ovat paikan kulttuuritarjonta, rakennettu ja rakentamaton ympäristö, kuten festivaalit, tapahtumat tai erilaiset tilaisuudet. (Pasanen & Hakola 2009.)

Kuva 1. EuroVelo 13 reitti.
www.eurovelo13.com

Kuvio 1. Opinnäytetyön viitekehys

Pekkala (2015) kirjoitti kuulumisia Pyörällä päästään -webinaarista. Webinaarissa oli puhujana Adam Bodor, joka toimii EuroVelojen johtajana. Bodorin mukaan pyöräily on koko ajan yleistynyt matkailun muoto. Se ei ole yleistynyt pelkästään itsetarkoituksena, vaan esimerkiksi kaupunkien nähtävyyksiä katsellaan ja erilaisiin paikallisiin tapahtumiin mennään usein polkupyörällä. Siinä yhdistyvät niin pyörämatkailu kuin kulttuuri- ja tapahtumamatkailu. Suomessa pyöräilymatkailun potentiaalisten talousvaikutusten arvioidaan olevan suurin piirtein 2,2 miljardia euroa vuodessa.

3 Pyörämatkailu

Pyörämatkailusta käytetään monia erilaisia käsitteitä. Retki pyöräily tarkoittaa yleensä retkeä, joka tehdään yhtenä tai useampana päivänä tavallisella-, hybridipyörällä maantie- tai maastopyörällä. Retki pyöräilyn tavoitteena on kevyt kuntoilu ja erilaisten kohteiden ja maisemien näkeminen. Matka toteutetaan oma-toimisesti tai käyttäen opastusta. Pyörävaellus on itsenäisesti tapahtuva pyöräily, joka kestää useamman päivän. Siinä käytetään usein oheistuotteina muita palveluntarjoajia, esimerkiksi majoitus- ja ravitsimusyrityksiä. Pyörämatkapaketti on useamman päivän kestävä matka. Se myydään ennalta, ja sisältää vähintään majoituksen, ennalta sovitut ateriat ja reitti-informaation. Usein pyörämatkapakettiin kuuluu lisäpalveluina matkatavarakuuljetus ja pyöränvuokraus. Matkapakettiin saa monissa paikoissa lisäpalveluna myös oppaan. (Matkailun edistämiskeskus 2008.)

Pyörämatkailu liitetään usein osaksi aktiviteettimatkailua. Aktiviteettimatkailu sisältää aina fyysisen aktiviteetin harjoittamista, kuten pyöräilyä. Aktiviteettimatkailussa aktiviteetti on oleellinen osa lomaa, ja yleensä aktiviteettimatkailijan päämotiivina on yhden tai useamman aktiviteetin harrastaminen lomansa aikana. Aktiviteetti voi olla aktiviteettimatkailijalle liikuntaa, joka vie matkailijan yöpymispaikasta toiseen polkupyörällä. Pakettimatka, joka sisältää useamman eri aktiviteetin harrastamista kutsutaan multiaktiviteettimatkaksi. (Räsänen & Saari 2004.)

Pyöräily on lähestulkoon päästötöntä, jolloin sitä voidaan pitää niin sanottuna vihreänä kulkuneuvona. Täysin vihreästä matkailusta ei pyörämatkailun kohdalla pystytä puhumaan. Yleensä matkakohteeseen jonne ollaan menossa pyöräilemään, matka kuljetaan joko autolla, lentokoneella tai junalla. Pyörämatkailun harrastaminen aloitetaan useimmiten kotiovelta tekemällä päivän tai kahden pyörämatka lähiympäristöön. Kuitenkin pyörämatkailun harrastamisen edetessä kohteeseen siirrytään moottoriajoneuvolla, kuten autolla, lentokoneella tai linja-autolla. Tämä tuo hiukkaspäästöjä ja pyörämatkailijan hiilijalanjälki suurenee.

Tästäkin huolimatta pyörämatkailu mielletään vihreäksi matkailuksi, sillä pyörämatkailijat pyrkivät valitsemaan vähäpäästöisen kulkuneuvon tai matkustavat lähempänä sijaitseviin kohteisiin. (European Parliament 2012.)

Ilmastonmuutoksen kiihtyessä pyöräilyyn on selkeästi liittynyt päästöjen vähentäminen, jolloin itse kulkeminen matkakohteessa aiheuttaa mahdollisimman pienen hiilijalanjäljen. Uudenlainen kaupunkikulttuuri syntyi hipstereiden ja ekologisen muodin myötä. (Matkailun edistämiskeskus 2004.) Pyöräily ei ole enää ainoastaan siirtymistä paikasta toiseen, vaan se osittain vahvistaa ihmisen omaa identiteettiä. Pyörämatkailua pyritään lisäämään etenkin asenteiden ja rutiinien muuttamisella sekä hyvällä infrastruktuurilla (Liikennevirasto 2012). Ilmastonmuutoksen myötä Suomessa pidentynyt kesäkausi on hyödyksi pyörämatkailulle. Ekologisuus korostuu matkustajien valinnoissa, joten pyörämatkailun markkinat kasvavat. Lisääntyvän ilmastonmuutoksen myötä kuitenkin voidaan tulevaisuudessa rajoittaa muun muassa lentämistä, joten matkailun markkinat tuolloin kapenisivat lähimaihinkin ja kotimaanmatkailuun. (Matkailun edistämiskeskus 2008.)

Pyörämatkailussa matkojen pituudet vaihtelevat paljon, parista päivästä kuu-kausiin tai jopa vuosiin. Sen harrastustapoja ovat esimerkiksi lyhytkestoinen pyörämatkailu, huollettu pyörämatkailu, matkailu kevyellä varustuksella, matkailu ultrakevyellä varustuksella ja omavarainen pyörämatkailu. (Pyörämatkailu 2015.)

Lyhyellä pyörämatkalla tarkoitetaan yhden yön tai viikonlopun kestäviä pyörämatkoja, jotka painottuvat usein pyöräilyn sijasta johonkin toiseen aktiviteettiin, esimerkiksi telttailuun. Lyhyt pyöräilymatka ei edellytä pitkää suunnittelua ja siksi se onkin hyvä tapa tutustua pyörämatkailuun. (Pyörämatkailu 2015.)

Huollettu pyörämatkailu tarkoittaa sitä, että pyöräilijällä on käytössään niin sanottu huoltoauto matkallaan kuljettamassa tavaroitaan. Huoltoauto helpottaa pyörämatkailun tekoa ja monet yritykset tarjoavatkin valmiissa paketissaan huoltoautomahdollisuutta. (Pyörämatkailu 2015.)

Matkailu kevyellä varustuksella tarkoittaa sitä, että pyörämatkailija ei kuljeta esimerkiksi telttaa tai ruokaa mukanaan, vaan ostaa kaikki palvelut muualta. Kevyen matkailun harrastaja käyttää siis matkallaan ravitsemus- ja majoituspalveluita aktiivisesti koko matkansa ajan. (Pyörämatkailu 2015.)

Pyörämatkailu ultrakevyellä varustuksella tarkoittaa sitä, että matkailija pyrkii olemaan mahdollisimman omavarainen mutta kuljettamaan kaiken mahdollisimman kevyenä mukana. Omavarainen pyörämatkailu tarkoittaa sitä, että kuljetetaan kaikki mahdollinen mukana ja pyritään tekemään matka mahdollisimman omavaraisena. (Pyörämatkailu 2015.)

4 Kulttuuri- ja tapahtumamatkailu

Opetus- ja kulttuuriministeriö (2011) julkaisi vuonna 2010 Suomen Matkailustrategiassa, että kulttuuri integroidaan matkailuun ja kulttuurillista osaamista hyödynnetään olennaisena osana Suomen matkailun kehittämistä. Vaikka suomalainen kulttuuri on vahvasti meillä jo markkinoituna, tulisi yhä enemmän sisältöä ammentaa suomalaisesta kulttuurista. Kulttuurin matkailullisella tuotteistamisella edistetään palveluiden kehittämistä.

Kulttuurimatkailussa yhdistyvät aineelliset ja aineettomat kulttuurin sisältöresurssit: menneisyys ja nykyisyys, perinnematkailu ja elämäntapa. Tapahtumien vetovoimalla on kulttuurimatkailussa keskeinen merkitys. Sen keskiössä ovat festivaalit ja tapatumat, jotka toimivat myös sosiaalisena ja kulttuurillisena kokemuksena, joita ei koeta jokapäiväisessä elämässä. (Itä-Suomen yliopisto 2013.)

Ihmiselle taide ja kulttuuri tuottavat elämyksiä. Tutkimusten mukaan Suomen kulttuurimatkailu eli taiteellisesti, kulttuurisesti, kulttuuriperintönsä, historiansa tai paikallisten perinteidensä kannalta merkittäville alueille suuntautuva matkailu

on matkailun eniten kasvavia osa-alueita (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012, 6).

Kulttuurimatkailussa tärkeintä ovat paikallinen kulttuuri ja elämäntapa, eivät niinkään yksittäiset kohteet tai maisemat. EU on pyrkinyt kehittämään matkailupolitiikkaa kasvattaakseen kilpailukykyään maailmalla. EU:lla on politiikallaan paljon vaikutusta matkailuun ja sen kestävyYTEEN. Monilla EU:n linjauksilla on pyritty tiivistämään eri osastojen yhteistyötä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012.) Maisemaan ja paikkaan sitoutunut matkailu- ja kulttuuritoimi voivat toimia vastavoimana yksinkertaistetuille ja steriloiduille kulttuuristen merkitysten rakentamisille. Tätä varten täytyy luoda tehokkaita, kaikkien avaintoimijoiden välisiä yhteydenpitokanavia. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012.)

Suomessa tämänhetkinen matkailutarjonta kulttuurillisesti koostuu tapahtumista ja kulttuurihistoriallisista käyntikohteista. Suomi on brändännyt itseään jo kauan aikaa puhtaalla luonnolla sekä tuonut esille erilaisia luontoaktiviteettejaan, jolloin kulttuurimatkailun eri muodot ovat jääneet vähemmälle huomiolle. Suomessa on markkinoitu pääsääntöisesti samoja kulttuuritapahtumia. Samojen kulttuuritapahtumien markkinointi on aiheuttanut sen, että kulttuurin osuus matkailusta on suppea. (Matkailun edistämiskeskus 2014.)

Käsitteenä itse tapahtuma on moninaisuudessaan vaikea käsiteltävä. Tapahtumiksi luetaan miltei kaikki pienistä yksityistapahtumista suuriin massatapahtumiin. Mossbergin (2000, 3) mukaan tapahtuma on kertaluontoinen tai säännöllisesti toistuva organisoitu ja ohjelmaan sidottu kokonaisuus, joka koostuu yleisölle avoimista tilaisuuksista. Tapahtumien tarkoituksena on nostaa alueen yleistä tietoisuutta, vetovoimaisuutta tai tunnettavuutta. Tapahtumat voivat myös olla joko suunniteltuja tai suunnittelemattomia. Tapahtumia voidaan luokitella muun muassa koon, sisällön tai muodon mukaan. Getzin (2005) mukaan voidaan tapahtumat jakaa kahdeksaan eri ryhmään niiden julkisuuden mukaan:

1. Kulttuurilliset juhlat (festivaalit, karnevaalit, uskonnolliset tapahtumat sekä paraatit)
2. Taide-, kulttuuri- ja viihdetapahtumat (konsertit sekä näyttely)

3. Poliittisiin ja valtiolliset tapahtumat (vihkiäiset, virkaanastujaiset sekä kampanjat)
4. Liiketoiminnan ja kaupankäynnin tapahtumat (messut sekä konferenssit)
5. Opetukselliset ja tieteelliset tapahtumat (seminaarit sekä konferenssit)
6. Urheilutapahtumat (ammattilaiskilpailut, erilaiset ottelut)
7. Virkistystapahtumat (liikuntatapahtumat ja viihteelliset tapahtumat)
8. Yksityiset tapahtumat (häät sekä vuosipäivät)

Tapahtumamatkailussa on pohjimmiltaan kyse siitä, että ihminen liikkuu kotipaikkakunnan ja matkakohteen välillä. (Pasanen & Hakola 2009.)

Shonen ja Parry (2004) määrittelevät kirjassaan toisten tutkijoiden ajatusten pohjalta tapahtumamatkailua. Esimerkiksi kirjassaan he mainitsevat Getzin määritelmän, joka mukaan tapahtumat ovat sosiaalisia ja kulttuurillisia kokemuksia. Tapahtumamatkailu on vapaa-ajan mahdollisuuksia, joita jokapäiväinen elämä ei tarjoa.

Tapahtumia voidaan pitää tapahtumakohteen imagon parantajina ja profiilin luojina. Tällöin voidaan saavuttaa liiketoiminnallinen hyöty kaikkein parhaiten. Tapahtumien systemaattinen suunnittelu, kehittäminen ja markkinointi matkailun vetovoimatekijöinä kiihdyttävät myös muuta kehitystä. Tapahtumamatkailu voi vilkastuttaa kohdealueen muuta elämää. Tästä hyvänä esimerkkinä toimii esimerkiksi Ilosaarirock Joensuussa. Ilosaarirock viikolla koko Joensuun kaupunki on täynnä erilaisia tapahtumia. Tapahtumamatkailu on markkinasegmentti, jonka kohderyhmä koostuu ihmisistä jotka matkustavat osallistuakseen tapahtumiin. (Allen, O'Toole, McDonnell & Harris 2002.)

Tapahtumamatkailu on yksi kulttuurimatkailun tuotetarjonnasta. Tapahtumiin luokitellaan toistuvat valtakunnalliset tapahtumat sekä toistuvat alueelliset tapahtumat. (Matkailun edistämiskeskus 2014.)

Tapahtumamatkailu voi olla osana kulttuurimatkailua tai yksi harrastematkailun muoto. Aluekehityksen näkökulmasta tapahtumamatkailu voidaan määritellä ihmisten mielenkiinnonkohteiden tai ihmisen liikkumisen kautta. Tämän määri-

telmän avulla tapahtumamatkailu luodaan rakentamalla systemaattisesti alueelle tapahtumia, jotka lisäävät alueellista vetovoima- ja imagotekijöitä. Tapahtumamatkailu tuo alueelle niin taloudellista hyötyä, myös sosiokulttuurillisia vaikutuksia. Sosiokulttuurilliseksi vaikutukseksi voidaan esimerkiksi sanoa paikallisten ihmisten lisääntynyt ylpeys omasta paikkakunnasta, paikkakunnan perinteiden vahvistuminen, lisääntynyt yhdessäolo paikallisten ihmisten välillä sekä uudet harrastemahdollisuudet omalla paikkakunnalla ja lisääntynyt oma hyvinvointi. (Mikkonen, Pasanen & Taskinen 2008.)

5 Pyörämatkailu Euroopassa ja Suomessa

Pyörämatkailu kehittyy eri tavalla eri puolilla Eurooppaa. Sen tarjonta ja kysyntä vaihtelevat maiden välillä. Pyörämatkailu on jo merkittävä osa matkailua muun muassa Itävallassa, Belgiassa, Tanskassa, Ranskassa, Saksassa, Sveitsissä ja Alankomaissa. (European Parliament 2012.)

"Euroopassa elämysmatkailu on kehittynyt nopeasti. Siellä pyörämatkailu on olennaisena osana elämysmatkailua" (Matkailun edistämiskeskus 2008). Euroopan unioni kannattaa kestäväää kehitystä, johon pyörämatkailun edistäminen sopii hyvin. Pyörämatkailun kehittämistä hidastaa kuitenkin eri liikennevälineiden, etenkin juna- ja pyörämatkailun yhdistäminen sekä vähäinen pyörämatkojen tarjonta markkinoilla. Kestävän kehityksen näkökulmasta juna- ja pyörämatkailun yhdistäminen olisi tärkeää, jotta julkisten kulkuneuvojen käyttö lisääntyisi ja näin ollen vähentäisi ihmisten omien kulkuneuvojen käyttöä. Tämä puolestaan vähentää päästöjä ja tukevat monesti ihmisten ajattelua vihreästä matkailusta. Junassa pyörän kuljettaminen on edullista. Pyörä on suhteellisen suuri kulkuneuvo junaan, mutta sille on tehty omia kuljetuspaikkoja, joissa pyörä kulkee helposti mukana. (European Parliament 2012.)

Pyörämatkailua on Suomessa alussa kehitetty lähinnä aktiiviharrastajien näkökulmasta. Tuolloin se ei ole pystynyt vastamaan tavallisen pyörämatkailijan tar-

peisiin. (Matkailun edistämiskeskus 2008.) Ensimmäiset pyörät saapuivat Suomeen 1870-luvulla. Pyörien suosio alkoi kasvaa 1880-luvulla, kun niiden teollinen tuotanto lähti käyntiin ja kehitettiin muun muassa voimansiirto takapyörään, ketjuvetoisuus ja ilmarenkaat. Nämä edellä mainitut innovaatiot tekivät pyöräilystä turvallisempaa ja miellyttävämpää. Ensimmäinen pyöräilyseura Suomeen perustettiin vuonna 1882 Helsingissä. Ensimmäinen pyöräkilpailu järjestettiin vuonna 1884. Sen jälkeen alettiin perustamaan useampia pyöräseuroja ympäri Suomea. (Hakkarainen 2014.)

Suomessa ei vielä tueta pyöräilykaluston kuljetusta eikä matkatavaroiden kuljetuspalvelua reittien pisteiden välillä. Myöskään pyörien vuokraus ei ole mahdollista kovinkaan monessa paikassa. Pyörävuokrausliikkeiden taso on vaihtelevaa, eikä eri kohderyhmien tarpeita ole huomioitu liikkeissä kunnolla. Matkaketjuista tulisi tehdä yhtenäiset. Pyörämatkailuun tulisi olennaisena osana liittää joukkoliikenne, eritoten linja-autot ja junat. (Matkailun edistämiskeskus 2008.)

Suomi ei ole samanlainen pyöräilymaa kuin Tanska tai Hollanti, vaan täällä ajatellaan pyöräilyn olevan kakkosluokan liikenneväline. Suomessa kuljemme lyhyetkin matkat mieluummin autolla kuin pyörällä. Vielä 1960-luvulla polkupyörällä ajaminen oli suurelle osalle suomalaisia vain yleinen tapa liikkua paikasta toiseen. Varsinkin teollisuuskaupungeissa pyörällä kulkeminen oli erittäin yleistä. Pyöräilykulttuuri liittyy lisääntyneeseen vapaa-aikaan, kuntoliikunnan suosioon ja välineiden kehittymiseen. 1970-luvulla syntyi maastopyöräily, jonka suosio kasvoi hurjasti seuraavina vuosikymmeninä. (Matkailun edistämiskeskus 2004.)

Pyörämatkailumaana Suomi on edelleen kuitenkin melko tuntematon. Suomessa riittäisi potentiaalia pyörämatkailuun, sillä infrastruktuuri pyöräilymatkailua ajatellen on hyvä. Suomessa on hyvin suunniteltuja valmiita reittejä ja karttoja pyörämatkailijoille vaihtelevissa maastoissa. Täällä on myös melko kattava kevyenliikenteen verkosto, joka takaa pyörämatkailijoille turvallisuutta matkalleen. (Matkailun edistämiskeskus 2008.) Suomessa pyörämatkailun vahvuuksia ovat luonto, vesistöt sekä vähäinen liikenne (Valtakunnallinen pyörämatkailureittityö-

ryhmä 2003). Suomessa pyritään järjestelmällisesti erilaisten linjausten avulla lisäämään pyörämatkailun määrää jopa 20 %.(Liikennevirasto 2012).

Pyöräily on Suomen toiseksi harrastetuin liikuntamuoto heti kävelyn jälkeen (Suomen latu 2015). Pyörämatkailun kasvua tukevat monet tekijät. Matkanteko on helppoa ja matkustaminen itsessään on suurin osa elämästä. Pyörämatkailutarjoajien määrä on noussut niin kotimaassa kuin ulkomailla. Ulkomaisten matkanjärjestäjät ovat tuoneet markkinoille selkeästi eri teemoihin ja lajeihin erikoistuneita pyörämatkoja. (OutdoorsFinland 2014, 7.)

6 Pyörämatkailijan profilointi

Pyörämatkailijoista on saatu vuosien mittaan kerättyä yhä useammin tutkittua tietoa. Pyörämatkailijoita voi luokitella moneen eri kategoriaan, kuten; satunnaiset pyöräilijät, lyhyen päivämatkan pyöräilijät, pitkän matkan pyöräilijät sekä aktiivipyöräilijät. Pyörämatkailija on valmis poikkeamaan reitiltään maksimissaan 5-15 kilometriä. Poikkeaman tehdäkseen tulee määränpäässä olla jotain todella houkuteltavaa nähtävää tai koettavaa, ruoka- sekä mahdollisesti myös majoitusmahdollisuus. (OutdoorsFinland 2014.)

Opinnäytetyössä keskityn pitkän matkan pyöräilijöihin, sillä EuroVelo 13 on Suomen osalta noin 1700 kilometriä pitkä ja useamman päivän mittaisia osioita kerralla poljettava reitti. Pitkän matkan pyöräilijä polkee päivässä noin 40 - 70 kilometriä. He ovat iältään keski-ikäisiä, matkustavat joko yksin, ystävien tai perheen kanssa ja heidän lapsensa ovat jo aikuisia. Pitkän matkan pyöräilijät harrastavat pyöräilyä säännöllisesti. He pyöräilevät reipasta vauhtia, 14–20 km/h ja pysähtyvät noin 1,5 tunnin välein. Heille pyöräily on sosiaalinen aktiviteetti josta he nauttivat ja jolloin pääsee samalla ihastelemaan maaston muotojen ja maisemien muuttumisesta. Pitkän matkan pyöräilijät valitsevat reiteikseen hyväkuntoisia polkuja ja ennalta määrättyjä pyöräily-reittejä. (OutdoorsFinland 2014, 9.)

Suomeen matkaavia potentiaalisia pyörämatkailijoita on lähimarkkinoilla sekä Keski-Euroopassa. Suurin osa pyörämatkoista järjestetään itsenäisesti, oma-toimimatkana (Matkailun edistämiskeskus 2008). Pyörämatkailijoista on saatu viime vuosina enemmän tutkittua tietoa, joten pyörämatkailun suunnittelu ja kohderyhmien etsiminen on helpompaa. Suurin osa tekevät lomallaan eripituisia pyörä-, melonta- ja vaellusretkiä. Pyöräreittien lähialueilla asustavat ihmiset ovat potentiaalisia pyörämatkailijoita. Yleensä he tekevät päiväretkiä virkistystarkoituksessa ja käyttävät mielellään tarjolla olevia palveluita. (OutdoorsFinland 2014, 6.)

Pyörämatkailijat arvostavat luontoa ja heitä innoittaa pyörämatkalle mahdollisuus irtiottoon arjesta. Pyörämatkailijoista on myös pyörämatkailuntarjoajille rahallista hyötyä, sillä he käyttävät yhtä paljon rahaa kuin muutkin matkustajat. (European Parliament 2012.) Ympäristötietoisuus korostuu nykyajan matkustajassa entistä enemmän, ja ympäristökysymykset vaikuttavat matkailuun monilla tavoin. Eritoten Suomessa puhdas ja koskematon luonto toimivat sen vahvana matkailun markkinointivalttina. (Matkailun edistämiskeskus 2010.)

Riittävä asiakastuntemus eli kohderyhmän tunnistaminen on tärkeää markkinoissa pyöräilyreittiä ja -matkoja. Pyörämatkailun kohderyhmä voidaan jakaa kahteen ryhmään: aktiivipyöräilijät ja satunnaiset pyöräilijät. Tällä hetkellä satunnaisia pyöräilijöitä on enemmän, eli niiden markkinat ovat suuremmat, mutta aktiivipyöräilijöiden määrä on nousussa. Monikanavaisuuteen panostaminen on tärkeää, jotta matkailijat pystyvät helposti löytämään tiedon kohteesta ja reiteistä. Perinteisten karttojen lisäksi informaatiota reiteistä tulisi löytyä erilaisista oppaista, internetistä ja mobiilista. Pyöräilijät haluavat saada etukäteen tietoa reiteistä ja niiden haasteellisuudesta. (OutdoorsFinland 2014.)

Pyörämatkareiteille asetetaan vaatimuksia Pyörämatkailun kehittämissstrategiassa. Reitin on oltava vetovoimainen, helposti ajettava sekä hyvin saavutettavissa. Reitin saatavuus tarkoittaa muun muassa sitä, että reitin alkua- ja loppupisteessä on esimerkiksi lentokenttä tai junan pysähdyspaikka. Pyöräilyreitit ve-

toivoimaisuutta määrittävät maisemat reitin varrella sekä matkan varrella olevien nähtävyyksien ja palveluiden etäisyydet reitiltä. Pyörämatkailija poikkeaa reitiltään maksimissaan 5-15 kilometriä, jolloin paikalla on oltava ravitsemis- ja mahdollisesti majoituspalveluita sekä nähtävyyksiä tai tapahtumia. Reitin ajettavuudella tarkoitetaan sitä, että vilkasliikenteisen tien määrä saa olla korkeintaan 10 % reitin pituudesta. (MEK 2008a, 11.)

7 Opinnäytetyön tarve, tarkoitus ja tavoite

ECF:n tutkimuksen mukaan pyöräily työllistää Euroopassa jopa 650 000 ihmistä. Eniten pyöräily työllistää matkailu- ja ravitsemusaloilla, joille pyöräilyn ansiosta Euroopan tasolla on yli 400 000 työpaikkaa. Pyöräilytoimialan arvo on yli 50 miljardia Euroopan alueella. Tuosta 50 miljardista yli puolet summasta kertyy päivän pituisista pyörämatkoista ja retkistä. Päivän pituisilla pyörämatkoilla pyöräilijät kuluttavat rahaa muun muassa ravintoloihin ja kaappoihin. (Park 2016.)

Suomessa pyörämatkailu työllistää noin 17 000 henkilötyövuotta. Työstä suurin osa on matkailu- ja ravitsemusalalla. Myös esimerkiksi kaupat, pyöräteollisuus, huoltopalvelut, pyöräteiden suunnittelu ja rakennus, sekä niiden kunnossapito työllistävät Suomessa. Mikäli pyörämatkailuiden määrää saataisiin tuplattua, toisi se Suomeen noin 11 000 uutta työpaikkaa. (Park 2016.)

Opinnäytetyön tarkoitus oli löytää ratkaisu siihen, kuinka ja mitä kautta pyörämatkailijat löytävät EuroVelo 13 -reitien Suomen osuuden varrelta löytävät alueelliset tapahtumat. Näin saataisiin pyörämatkailijat jäämään alueelle hieman pidemmäksi aikaa, tuomaan tapahtumiin enemmän osallistujia, sekä tuomaan pyörämatkailijoille matkaansa lisäarvoa. Tutustuin reitin varrella oleviin tapahtumiin, mitkä kiinnostavat pyörämatkailijaa sekä miten he nämä tapahtumat löytäisivät. Tapahtumia EuroVelo 13 -reitien Suomen osuudelta olivat kanssaopiskelijat omalla kurssillaan etsineet.

Joitakin tapahtumia esitellään jo nettisivuilla sekä eurovelo13finland blogissa. Suosituimpia tapahtumia, kuten Savonlinnan Oopperajuhlat, Ilomantsin Olutfestari sekä Kaamosjazz Lapissa esitellään jo pyöräilijöille tutulla sivustolla eurovelo13.com, jossa esitellään myös EuroVelo 13:ta. Tapahtumista on kirjoitettu suomen lisäksi myös englanniksi ja niiden ajankohdat ovat mainittuna nettisivuilla. Blogissa esitetyt tapahtumat on valittu esitettäväksi sillä perusteella, että tapahtumista löytyy nettisivut jo englanniksi. Tapahtumista on lyhyt esittely ja kerrottu mitä siellä tapahtuu. (EuroVelo13 2015.)

Opinnäytetyössä käytin jo valmiiksi etsittyjä tapahtumia EuroVelo 13 -reitien varrelta. Näistä tapahtumista valitsin ne tapahtumat, jotka saattavat kiinnostaa pyörämatkailijoita. Pyörämatkailijoiden kiinnostuksen kohteet valitsin pyörämatkailijan profiloinnin avulla, jota käsittelin jo aikaisemmassa kappaleessa. Minun tuli työssäni miettiä, kuka päivittää tapahtumia niin, että ne olisivat pyörämatkailijoiden tavoitettavissa, onko ylläpitäjä jokin alueellinen- tai valtakunnallinenjärjestö sekä millä tavalla tapahtumat olisi hyvä tuoda pyörämatkailijoiden tietoon. Opinnäytetyön minun tuli miettiä sitä, että kuka vastaa minkäkin tapahtuman/alueen tapahtumien päivittämisestä, minne tapahtumat voidaan kirjata ja mistä tieto olisi kaikkein helpoiten pyörämatkailijoiden saavutettavissa.

Opinnäytetyö oli toiminnallinen. Opinnäytetyön tuloksena syntyi neljä eri ehdotusta siitä, kuinka pyörämatkailijat saadaan löytämään paikkakuntien pienet tapahtumat. Listasin erilaisia ylläpitäjämahdollisuuksia taulukkoon, jossa kerroin myös hyvät ja huonot puolet. Samalla minun tuli luoda erilaisia suunnitelmia ja ehdotuksia siihen, kuka ylläpitää EuroVelo 13 -reitien tapahtumien sivustoja ja päivittää sitä. Tein opinnäytetyössä prosessin kuvauksen, eli millä tavalla olen päätenyt mihinkin ratkaisuun.

Hyvän pyörämatkailureitin tunnuspiirteitä ovat mahdollisuus reitin pituuden vaihtelemiseen, kauniit maisemat, riittävästi palveluita reitin varrella sekä riittävän usein taukopaikkoja. Suomessa on tehty useita valtakunnallisia pyörämatkailureittejä EuroVelo pyöräilyverkostojen lisäksi. Valtakunnallisten pyörämatkailureittien varrella on oltava riittävästi palveluita, kuten majoitusta ja kaupallisia

taukopaikkoja 30 kilometrin välein. Reitin on myös alettava ja päätyttävä valtakunnallisesti merkittävään kaupunkiin, jossa on juna-asema ja lentokenttä. Valtakunnallisten reittien lisänä on tarjolla myös alueellisia reittejä, jotka täydentävät Suomen pyörämatkailutarjontaa. (OutdoorsFinland 2014.)

Hyvä pyörämatkailureitti rakennetaan elämysten varaan ja reitti on hyvin huollettu. Reitin varrella tulee olla opastusta sekä tienviitoitus. Pyöräilyn yhdeksi osaksi liitetään majoitus, jonka tulisi tarjota erinomaiset puitteet pyörämatkailijalle. Pyörämatkailijalle on tärkeää, että hän saisi majoittua vain yhdeksi yöksi ja pyörälle olisi oma katettu ja lukittu pyöräsuoja. Majapaikassa olisi hyvä olla mahdollisuus huoltaa pyörää ja tarjolla olisi oltava ainakin pyöränpumppu ja avainsarja, sekä lisäksi tietoa lähialueen pyörähuoltamosta. Majapaikasta löytyisi matkailuinformaatioita alueesta, kuten pyöräilyreitit sekä mahdolliset tapahtumat alueella. Majoitusliikkeen tulisi tarjota pyörämatkailijalle kattava aamiaisen sekä eväiden ostomahdollisuus. (OutdoorsFinland 2014, 28.)

8 Opinnäytetyön käytännön toteutus

8.1 Prosessikuvaus

Opinnäytetyön aloitin tekemällä harjoitusaineen pyörämatkailusta. Tällöin sain itselleni sisäistettyä, mitä pyörämatkailu on ja kuinka suuri potentiaalisuus meillä olisi tarjota pyörämatkailijalla. Samalla tutustuin pyörämatkailijan profilointiin, jota pystyin hyödyntämään myös suoraan opinnäytetyöhön.

Suunnitelmaseminaarissa kerroin opinnäytetyön aiheen, ja sain kanssaopiskelijoilta ja opettajilta kallisarvoisia neuvoja opinnäytetyön tekemiseen. Samalla suunnitelmaseminaarissa vahvistui käsitys siitä, kuinka opinnäytetyön toteutan.

Suunnitelmaseminaarin jälkeen ryhdyin tekemään opinnäytetyötä suunnitelmaseminaariraportin pohjalta. Osa tekstistä säilyi ennallaan, mutta paljon muokka-

uksia jouduin raporttiin tekemään. Suunnitelmaseminaarissa muun muassa pyörämatkailijan profiloinnissa olin käyttänyt laaja-alaisesti erilaisia profilointeja, mutta opinnäytetyössä tuli valita yksi pyörämatkailijan profilointi, jonka mukaan tapahtumia ryhtyisin reitin varrelta valitsemaan.

Opinnäytetyössä käytin todella paljon erilaisia nettisivuja lähteinä ja tietoa etsiessäni. Pyörämatkailu kehittyy nopeasti ja muuttuu jatkuvasti, joten kirjaan painettu tieto vanhenisi todella nopeasti.

Kävin läpi rinnakkaisluokkalaisten etsimiä tapahtumia Suomen EuroVelo 13 -reitin varrelta. Kävin läpi tapahtumien nettisivuja, joista pyörämatkailijan profiloinnin avulla valitsin muutamia tapahtumia. Yritin lisäksi etsiä muita, pienempiä toritapahtumia alueilta, mutta valitettavasti niistä ei verkkosivuilla ollut tietoa. Suurin osa ajasta meni nimenomaan tarkastellessa erilaisia tapahtumia ja tutustua niiden nettisivuihin.

Tapahtumien valinnassa hyödynsin pyörämatkailijan profilointia. Profiloinnin avulla valitsin tapahtumia, joissa pääsee tutustumaan hyvin paikalliseen elämään, kulttuuriin ja historiaan. Erilaisia musiikkifestivaaleja valitsin sen mukaan, mitkä eivät olisi ajatukseltaan niin perinteisiä. Tästä syystä valitsin musiikkitapahtumiksi muun muassa erilaisia kansanmusiikkitapahtumia, joissa on sekä kotimaisia että ulkomaalaisia soittajia ja laulajia. Monissa festivaaleissa pääsee myös tekemään muutakin, kuin kuuntelemaan musiikkia. Tästä syystä kansainväliset pyörämatkailijat saisivat yhdestä tapahtumasta enemmän irti.

Tapahtumien ylläpitäjiksi ja päivittäjiksi valitsin neljä eri mahdollisuutta. Valintakriteereiksi laitoin siihen sen, että niiden tulisi olla helposti pyörämatkailijan saatavilla ja löydettävissä. Samasta paikasta pitäisi pystyä löytämään tietoa tapahtumista ainakin englanninkielellä sekä mahdollisia kokemuksia toisilta pyörämatkailijoilta tai paikallisilta ihmisiltä. Listasin erilaisia näkökulmia ja pohdin jokaisesta hyviä sekä huonoja puolia. Tapahtumien ylläpitäjistä otin tarkasteluun ne, jotka mielestäni sopivat siihen hyvin. Sosiaalista mediaa en valinnut tarkasteltavaksi, sillä sosiaalinen media kulkee nykyisin miltei jokaisen mukana päivittäin. Sosiaalista mediaa pystyy jokaisessa minun listaamassani neljässä eri ta-

vassa hyödyntämään joka tapauksessa, joten sitä en erikseen ottanut käsitte-
lyyn ja tarkemmin tarkasteltavaksi.

8.2 Tapahtumat EuroVelo13 -reitien varrella

Tapahtumien valinta pyörämatkailijan profiloinnin avulla helpotti niiden etsimistä. Tapahtumia Näätämöstä Vaalimaalle on todella paljon. Kuitenkin suurimmat, vuotuiset tapahtumat ovat hyvin esillä, mutta pienempiä tapahtumia ei näy missään. Monien tapahtumien nettisivuilla tekstit ovat ainoastaan suomeksi, joten ulkomaalaisten pyörämatkailijoiden on miltei mahdotonta löytää tietoa tapahtumista ymmärrettävällä kielellä.

Tapahtumat, jotka valitsin Näätämö-Sodankylä alueella pohjautuen pyörämatkailijan profilointiin on:

- Taiga festivaali
 - o vuotuinen tapahtuma
 - o laaja kattaus musiikkia
 - o erilaisia tapahtumia koko perheelle, muun muassa suopunginheittokilpailu
- Sodankylän elokuvajuhlat
 - o esitetään erilaisia dokumentteja
- Inariviikot
 - o näyttelyitä
 - o lavatansseja
 - o elokuvia sekä koko perheen tapahtumia
- Kullanhuhdonnan sm
 - o kultamuseo samassa
 - o Museokauppa (matkamunistot)

Sodankylä-Kuusamo välillä olevat tapahtumat:

- Pyhä Unplugged
 - o musiikkitapahtuma Pyhätunturin maisemissa

- suomalaisia esiintyjä
- RuskaRace
 - koko perheen tapahtuma
 - liikuntatapahtuma, melontaa pyöräilyä ja patikointia
- ÄinPäin-päivä
 - kaupat Sallan kirkonkylällä auki puolille öin
 - viihdyttävää ohjelmaa
- Kuhmon kamarimusiikki festivaali
 - kansanmusiikkia, kamarimusiikkia
 - pidempiaikainen tapahtuma
- Kuusamon kesämarkkinat

Tapahtumat Kuusamo-Ilomantsi:

- Ämmänsaaren tanssit
 - useampana viikonloppuna
 - esiintyjä
- Kansanmusiikkijuhlat Sommelo
 - kansanmusiikkia
 - sekä kotimaisia, että ulkomaalaisia esiintyjä
- Rajakenraalin päivä
 - historiaan tutustuminen, pääasiassa sotahistoriaa
 - sisäänpääsy samaan hintaan myös Ilomantsin Runokylään
- Piirövestivaali
 - ruokaperinteeseen tutustuminen
 - runokylän näyttely

Tapahtumat Tanhuvaara-Vaalimaa

- Kaakon kamarimusiikki
 - kamarimusiikkia, niin ulkomaalaisia kuin kotimaisia esiintyjä
- Imatra päivä
 - erilaisia tapahtumia Imatralla
 - joka vuosi erilaisella teemalla
- Kuninkaan pidot

- keskiaikaistapahtuma
- markkinahumua, ritareita, taistelunäytöksiä ja kuninkaan pidot

Suurimpia markkinoita ja niiden ajankohtia on merkittyinä jo reilusti etukäteen, mutta pienistä toritapahtumista ei ole nettisivuilla tietoa. Tästä syystä olisi hyvä, jos jokin taho keräisi tietoa tori tapahtumista verkkoon ja näin tieto paikallisista toritapahtumista leviäisi myös pyörämatkailijoiden tietoon.

Tapahtumia ei tällä hetkellä saada riittävästi kansainvälisten pyörämatkailijoiden tietoon, sillä niiden markkinointi on heikkoa. Tästä syystä mietin eri mahdollisuuksia tapahtumien julkaisuun ja esittelyyn niin kotimaisille, kuin ulkomaalaisille pyörämatkailijoille. Samalla mietin myös pienten tapahtumien markkinointia, jotta saataisiin niistä tietoa myös pyörämatkailijoille. Matkailijat varmasti haluaisivat tutustua ainakin joihinkin tapahtumiin etukäteen ja tietää, millaisesta tapahtumasta on kyse. Tutustumalla ennakkoon tapahtumiin pystyy pyörämatkailija suunnittelemaan matkansa etukäteen. Tästä syystä tulisi panostaa siihen, että tapahtumista olisi verkkosivut myös englanninkielellä. Tapahtumista tulisi olla lyhyet esittelyt siitä, millaisesta tapahtumasta on kyse.

8.3 Tapahtymien ylläpitäjä

Opinnäytetyöhön valittujen tapahtumien ylläpitäjän ongelmaan kirjoitin alle muutamana esimerkkinä. Mietin jo olemassa olevien mahdollisuuksien käyttämistä, kuin ihan kokonaan uuden kokeilemistä. Opinnäytetyön tuloksena syntyi erilaisia ehdotuksia, kuinka tapahtumia voitaisiin mainostaa pyörämatkailijoille ja mitä kautta.

Ensimmäisenä itselleni tuli mieleen sovellus, jossa olisi reitin varrelle tehty karttapalvelu sekä samaan karttaan olisi merkitty ravintolat, majoituspaikat sekä tapahtumat. Sovelluksen tulisi päivittyä niin, että vanhat, jo muutaman viikonkin vanhat tapahtumat poistuisivat sovelluksesta tai sitten tapahtumat olisi sovellukseen merkittyinä aikajärjestyksessä.

Nykyään todella monella on käytössään jos jonkinlainen älypuhelin, johon saa ladattua erilaisia sovelluksia. Sovelluksen hyviä sekä huonoja puolia olen listannut alle (Kuvio 2). Majoitusten ja ravitsemispalveluiden osalta sovelluksen päivittäminen on helppoa, sillä aukioloajat ja sijainti harvemmin muuttuu. Tapahtumien osalta päivittäminen on haastavampaa. Miten tieto kahden päivän kuluttua olevasta toritapahtumasta saa pyörämatkailijan viipymään alueella pidempään? Miten pienistä tapahtumista saadaan tehtyä kiinnostava tuotekuvaus englanniksi? Pienistä paikallisista tori- tai muista tapahtumista ilmoitus on usein miten ainoastaan paikallislehdessä. Edes välttämättä vieressä olevan paikkakunnan asukas ei saa tietoa 20 kilometrin päässä olevasta tapahtumasta.

Sovellus tapahtumille:

Plussat

Miinukset

ladattavissa älypuhelimiin	sovellusta ei ole olemassa
tapahtumat helposti tarkasteltavissa	kallista tehdä
päivämäärät ja matkat esillä	pitäisi suunnitella kokonaan uusi
mahdollinen monilla kielillä	
Kartta samassa palvelussa(reitti)	
tapahtumat, ravintola- ja majoituspalvelut sekä nähtävyydet samasta paikasta	

Kuvio 2

Yhtenä hyvänä markkinointivälineenä voisi toimia pyörämatkailijoille suunnatut blogit. Jo olemassa olevasta blogista EuroVelo 13 Finland löytyy suuremmista tapahtumista tietoa, kuten Savonlinnan Oopperajuhlat, joista on valmiiksi laitettu blogiin linkki. (EuroVelo 13 Finland). Linkin kautta tapahtumista löytyy omat verkkosivut myös englanninkielellä. Näin ulkomaalainen pyörämatkailija pääsee tutustumaan verkkosivuille ja lukemaan tapahtumasta enemmän lisätieto. Etukäteen tutustuminen on tärkeää, jotta pyörämatkailija pääsee tarkastamaan kiinnostaako tapahtuma häntä.

Tietoa blogeissa:

Plussat

Miinukset

jo olemassa oleva	tavoittaako kuinka paljon ihmisiä
halpa keino mainostaa tapahtumia	blogin laatu
lisäarvoa pyörämatkailijoille	Mitä tapahtumia valitaan blogiin
kokemusten jako	kuinka monessa eri tapahtumassa kerkeää tutustua
voi seurata samaa reittiä ja tapahtumia, kuin blogin kirjoittaja	

Kuvio 3.

Blogit ovat jo olemassa oleva keino markkinoida erilaisia tapahtumia. Yllä olevaan taulukkoon olen listannut blogien niin hyviä kuin huonoja puolia (Kuvio 3). Siellä blogin kirjoittaja pystyy kertomaan omia kokemuksia tapahtumista ja niiden sisällöstä. Usein vertaisarviointi saa jopa pienille tapahtumille kävijöitä. Samalla toki huono palaute tapahtumista leviää nopeasti. Blogissa tapahtumien mainostaminen on edullista, sillä erillisiä sovelluksia tai muita ei tapahtumien mainostamiselle tarvitse tehdä. Mainostavien blogien pyörämatkailijoiden tavoitettavuus saattaa olla ongelma, mikäli pyörämatkailija ei seuraa blogeja. Tällöin tapahtumat saattavat jäädä matkailijalta kokematta.

Paikalliset ylläpitävät/päivittävät tietoja nettisivuilleen:

Plussat

Miinukset

Ajankohtaista tietoa tapahtumista	Hajanainen järjestelmä
Pienimmätkin tapahtumat ilmoitetaan	Tietoa monesta eri paikasta
Lähiympäristön tapahtumat kerrottu	Matkailijan vaikea löytää

Kuvio 4.

Paikallisilla ylläpitäjillä mietin esimerkiksi Visit Imatra tai Visit Lappeenranta tyyliä verkkosivuja. Mikäli paikalliset ylläpitäisivät tapahtumakalenteria, voisi siellä olla tapahtumia, mistä ulkopaikkakuntalaiset eivät ole kuulleetkaan. Paikallisista ylläpitäjistä kirjasin ylös sekä hyvät että huonot puolet (Kuvio 4). Yleensä pienet toritapahtumat ja juhlat jäävät mainostamisen ulkopuolelle. Näistä pienistä tapahtumista yleensä mainostetaan ainoastaan paikallislehdessä tai suusta suuhun periaatteella. Suusta suuhun periaatteella tarkoita niin sanottua puskaradiota, eli tapahtumista ei ole minkäänlaista mainontaa muuten, kuin saana levittämällä. Tällöin tapahtumien mainonta on jäänyt vähäiselle.

Paikallisten ylläpitämien tapahtumakalenterit saattaisivat jäädä myös vajaaksi, vaikka tietoa tapahtumista heillä riittäisikin. Tietävätkö paikalliset, mitkä tapahtumat kiinnostavat pyörämatkailijaa. Mainostettaviksi tapahtumiksi saattaisivat nousta ainoastaan suuremmat tapahtumat, jolloin pienet tori- ja markkinatapahtumat jäävät niiden varjoon. Jos jokainen paikallinen/alueellinen taho ylläpitäisi omia tapahtumakalentereitaan, saattaisi pyörämatkailijan olla vaikea löytää tietoa kaikista mahdollisista tapahtumista.

Valtakunnallinen sivusto päivittää tapahtumia (nettisivuilleen):

Plussat

Miinukset

Kaikki tapahtumat helposti samalta sivulta	Löytyykö tarvittavien pienien tapahtumien tiedot
	Kuka päättää mitä tapahtumia sivulla julkaistaan

	Yksipuolinen näkemys tapahtumien suhteen
--	--

Kuvio 5.

Valtakunnallisella tapahtumien ylläpitäjällä tarkoitan esimerkiksi Visit Finland -sivustoa. Valtakunnallisesta tapahtumien ylläpitäjästä olen kirjannut sekä hyviä että huonoja puolia (Kuvio 5). Mikäli valtakunnallinen taho ottaisi vastuulleen tapahtumien päivittämisen, helpottaisi se koko reitin varrella olevien tapahtumien etsimistä pyörämatkailijan näkökulmasta. Valtakunnalliselta ylläpitäjältä saattaisi kuitenkin jäädä tiedostamatta paikalliset, pienet tapahtumat, jotka kiinnostavat pyörämatkailijoita. Pienten paikkakuntien ja alueellisten toimijoiden tulisi saumattomassa yhteistyössä tapahtumakalenterin päivittämiseksi. Tapahtumien tulisi olla ilmoitettuna vähintään englanninkielellä, mutta tapahtumia olisi hyvä olla kirjoitettu myös muissa kielissä. Tapahtumista tulisi olla kirjoitettu myös englanninkielinen selostus siitä, mitä tapahtuma sisältää.

9 Lopuksi

9.1 Työn luotettavuus ja eettisyys

Pyörämatkailusta ei ole hirveästi kirjallista aineistoa, joten suurin osa työssäni käytettävistä lähteistä on verkosta etsittyä. Tärkein luotettavuuden ja eettisyyden näkökulmasta oli lähdekritiikki. Opinnäytetyötä tehdessä, minun tuli merkitä kaikki nettisivut, joita käytin ja kirjata käytetyt lähteeni oikein. Lähteitä etsiessäni pyrin löytämään alkuperäisen verkkosivun, mikäli joku toinen on lainannut alkuperäistä tekstiä.

Toiminnallisen opinnäytetyön haasteena oli kirjata kaikki tarvittavat tiedot opinnäytetyöhön ja perustella työtä selkeästi. Minun tuli valita näkökulma, miksi käytin valitsemaani pyörämatkailijan profilointia ja mihin tietoihin profilointi perustui.

Työn luotettavuutta käsitellään siten, että saatu informaatio verkon kautta on perusteltu kriittisesti.

9.2 Pohdinta

Pyörämatkailun kehittyminen ja kehittäminen tuo monia uusia mahdollisuuksia Suomen matkailuun. Pyörämatkailijoita tulisi arvostaa enemmän myös matkailun näkökulmasta. Monet majoitus- ja ravitsemisliikkeet saavat pyörämatkailijoista hyvän tulonlähteen. Pyöräilyn lisäksi pyörämatkailija arvostaa mahdollisuutta käyttää paikallisia palveluita oheistuotteina. Tämä myös lisää syrjäseutujen majoitus- ja ravitsemusliikkeiden tarvetta ja näin ollen lisää myös työvoimaa.

Pyörämatkailua ei tarvitse kokea kilpailijana muille aktiviteettiyrityksille vaan nähdä mahdollisuutena. Pyörämatkailijat ovat tunnetusti kiinnostuneita myös muista oheistuotteista ja aktiviteeteista pyöräilyn lisäksi. Pyörämatkailussa on paljon hyödyntämätöntä matkailupotentiaalia Suomessa, joten yhteistyö eri palveluntarjoajien välillä tulisi kehittää. Näin saataisiin kehitettyä Suomen pyörämatkailua myös lisää jatkossakin.

Pyörämatkailu voidaan nähdä mahdollisuutena kulttuurimatkailun kehittämisessä. Pyörämatkailijat haluavat kokea matkallaan vahvasti paikallisuuden sekä osallistua itse paikallisiin tapahtumiin. Pyörä- sekä kulttuurimatkailun potentiaalisin kohderyhmä löytyy modernien humanistien keskuudesta. Heille matkustajamotiiveissa nousee kohteen aineeton kulttuuriperintö sekä paikallinen elämäntapa ja ruokakulttuuri.

Pyöräilijöiden tietoisuuteen tulisi paremmin asettaa Suomessa eri paikalliset tapahtumat. Tapahtumien avulla saataisiin pyörämatkailijalle lisäarvoa matkalleen, kulttuurillisia kokemuksia sekä tapahtumiin saataisiin lisää kävijöitä. Monet pienet paikalliset tapahtumat on mainostettuna yleensä paikallisessa lehdessä ja suppuvasti Facebookissa. Tapahtumista tulisi olla englanninkielinen versio se-

kä julkisesti ja laajemmin tietoa, jotta ulkomaalaiset sekä ulkopaikkakuntalaiset pystyisivät osallistumaan tapahtumiin.

Lähteet

- Allen, J., O'Toole, W., McDonnell, I. & Harris, R. 2002. Festival and Special event management. Milton: Wiley.
- Bodor Adam. 2015. Pyörämatkailun kuulumisia Pyörällä päästään -webinaarissa 28.9.2015.
<http://www.matkailu.org/ennakointi/ennakointi-ajankohtaista>.
 9.4.2016.
- European parliament. 2012. The European cycle route network EuroVelo. European parliament.
http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2012/474569/IPOLTRAN_ET%282012%29474569%28SUM01%29_EN.pdf.
 24.11.2014.
- EuroVelo.org. 2015. <http://www.eurovelo.org/home/ecf/>. 19.11.2015.
- Eurovelocycling route. 2015.
<https://puglia2010.files.wordpress.com/2011/09/eurovelo-overview-map2.png>. 16.3.2015.
- EuroVelo 13 Finland. EV 13 Finland.
<http://eurovelo13finland.blogspot.fi/p/home.html>
- Getz, D. 2005. Event Management & Event Tourism, Second edition. New York: Cognizant Communication.
- Hakkarainen Jussi-Pekka. 2014. Tour de Finlande – matka suomalaisen polku-pyöräilyn historiaan.
<http://blogs.helsinki.fi/scriptaselecta/2014/03/21/tour-de-finlande/>.
 23.2.2015.
- Heikkilä Markus. 2015. Tutkimus: Suomi on EU:n neljänneksi paras pyöräilymaa - ja ykkönen pyörämatkailussa.
<http://www.hs.fi/blogi/veloelo/a1432002996435>. 9.5.2016.
- Itä-Suomen yliopisto. Matkailualan opetus- ja tutkimuslaitos 2013.
<http://www.matkailu.org/tutkimukset/tietoa-teemoittain/kulttuurimatkailu>. 11.10.2015.
- Liikennevirasto. 2012. Kävelyn ja pyöräilyn valtakunnallinen toimenpidesuunnitelma 2020.
http://www2.liikennevirasto.fi/julkaisut/pdf3/ls_2012-02_kavelyn_ja_pyorailyn_web.pdf . 25.1.2015.
- Matkailun edistämiskeskus. 2008. Pyörämatkailun kehittämisstrategia 2009-2013. Visit Finland. 4.4.2016.
http://www.visitfinland.fi/wp-content/uploads/2013/04/2008-Pyorailymatkailun_kehitt%C3%A4misstrategia_2009-2013-vrs-2.pdf?dl. 2.12.2014.
- Matkailun edistämiskeskus. 2014. Kulttuurimatkailun kehittämisstrategia kansainvälisille markkinoille 2014 - 2018. Visit Finland.
<http://www.lahtiregion.fi/filebank/5144-Kulttuurimatkailun-kehittamisstrategia-2014-20183.pdf>. 18.11.2015.
- Mikkonen. J, Pasanen. K & Taskinen. H. 2008. Itäsuomalaisten tapahtumien asiakasprofiilit ja aluetaloudellinen vaikuttavuus. Joensuun Yliopisto.

- http://www2.uef.fi/documents/1145891/1362833/ess_vaikuttaa_tutki_musraportti2008.pdf/848172dc-90b4-4196-bac5-1203702ca7fe.
18.11.2015.
- Mossberg Lena. 2000. Evaluation of Events: Scandinavian Experiences. Cognizant Communication Corp.
- OutdoorsFinland. 06/2014. Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahoisto. Eurooppa investoi maaseutualuisiin.
<http://www.outdoorsfinland.fi/wp-content/uploads/2014/06/Py%C3%B6r%C3%A4matkailun-suunnitteluopas.pdf>. 15.9.2015.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2013. Matkailu ja kulttuurinsyke.
<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2013/liitteet/OKM6.pdf?lang=fi>. 4.3.2016.
- Pasanen, K. & Hakola, E-M. 2009. Suomalaisten kulttuuritapahtumien matkailullinen merkittävyys ja kansainvälinen potentiaali. Matkailun edistämiskeskus.
- Pekkala. S. 2015. Pyörämatkailun kuulumisia Pyörällä päästään -webinaarissa 28.9.2015.
<http://www.matkailu.org/ennakointi/ennakointi-ajankohtaista/693-pyorailymatkailun-kuulumisia-pyoralla-paastaan-webinaarissa-28-9-2015>. 17.4.2016.
<http://www.kulmat.fi/images/tiedostot/Artikkelit/Kulttuuritapahtumien%20matkailullinen%20merkittvyys%202009.pdf>. 19.11.2015
- Pyörämatkailu.com. 2015.
<http://www.pyoramatkailu.com/mita-pyoramatkailu-on/>. 15.9.2015.
- PyöräillenSuomessa.fi. 2015. EuroVelo -reitit. Visit Finland.
<http://www.pyorailensuomessa.fi/fi/node/12>. 15.9.2015.
- Räsänen. P & Saari, H. 2004. Melonta-, pyöräily- ja vaellustarjontamme ja sen kysyntä ulkomailla. Visit Finland.
<http://www.visitfinland.fi/wp-content/uploads/2013/04/A134-Melonta-pyo%CC%88raily-vaellustarjontamme-ja.pdf?dl>. 23.2.2015.
- Shone, A. & Parry B. 2004. Successful event management: a practical handbook. London: Thomson Learning. 15.9.2015.
- Suomen latu. 2015. Laji tutuksi: pyöräily.
<http://www.suomenlatu.fi/ulkoile/lajit/muut-lajit/pyoraily.html>.
15.9.2015.
- Suomen matkailustrategia 2020. 2010. Työ ja elinkeinoministeriö.
https://www.tem.fi/files/36953/Suomen_matkailustrategia_2020.pdf.
25.11.2014. 31.10.2015.
- Tilastokeskus. 2015. Virsta virtual statistics.
<http://tilastokeskus.fi/virsta/tkeruu/>. 31.10.2015.
- Valtakunnallinen pyörämatkailureittityöryhmä. 17.11.2003. Pyörämatkailun edistämishjelma, selvitys ohjelman laatimis- ja sisältötarpeista.
http://www.transportal.fi/Hankkeet/jaloin/liikennepolitiikka/pyoramatkailupolitiikka_121103.pdf. 2.12.2014.